

1.1 තත්වවාගණනය කළ මතය

සමාගම් අරමුදලේ 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශන සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(3) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, අරමුදලේ 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වවාගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අරමුදල අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය අරමුදල ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අරමුදලේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, අරමුදලේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්ස්ථානිකය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අරමුදලේ පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ ස්වදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ අරමුදලේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත්

ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අරමුදලේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, අරමුදල ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරිබලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරි බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ජර්මාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් අරමුදල විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

| අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම | කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම | නිර්දේශය |
|---|--|--|
| <p>(අ) ප්‍රමිත අංක 1</p> <p>(i) ප්‍රමිතයේ 71 වන ඡේදය ප්‍රකාර සෑම වත්කම් අයිතමයක් සඳහාම මාස 12 කට වඩා වැඩි කාලයකට පසු අයකර ගැනීමට හෝ නිරාකරණය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන අගයන් ජංගම නොවන වත්කම් වශයෙන් ගිණුම් වල පෙන්විය යුතු වුවද භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම් වෙත අරමුදලින් ලබාදී තිබුණු රු.1,700,000,000 ක අත්තිකාරම් මුදලින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට රු.527,065,902 මුදලක් හිලවී කරගෙන තිබූ අතර ඉතිරි මුදල වූ රු.1,172,934,098 ක් අත්තිකාරම් වශයෙන් ජංගම වත්කම් ලෙස දක්වා තිබුණි.</p> | <p>ඉදිරියේදී අවසන් ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේදී ජංගම නොවන වත්කමක් ලෙස ගිණුම් තැබීමට සටහන් කර ගන්නා ලදී.</p> | <p>ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත වලට අනුව කටයුතු කළ යුතුය.</p> |

(ii) ප්‍රමිතයේ 79 වන ඡේදය අනුව ජංගම වත්කම් වලට ඒවා වාර්තාකරණ දිනයෙන් මාස 12 ක් තුළ උපලබ්ධි වෙනැයි අපේක්ෂා නොකලත් සාමාන්‍ය මෙහෙයුම් වක්‍රය තුළ උපලබ්ධි කිරීම සඳහා තබා ගෙන ඇති වත්කම් ජංගම නොවන මූල්‍ය වත්කම්හි ජංගම කොටසට අයත් වේ. ඒ අනුව සමාගම් අරමුදලේ ජංගම නොවන වත්කම් ශේෂය තුළ පෙන්වා ඇති රු.2,167,485,482 ක්වූ ආයෝජන ශේෂය තුළ වසරකට අඩු කාලයකදී පරිණත වීමට නියමිත ආයෝජන රු.423,460,691 ක් ඇතුළත්ව තිබුණි.

මෙම ආයෝජන වසර දෙකකට අධික කාලයක් සඳහා ආයෝජනය කර ඇති බැවින් ජංගම නොවන වත්කම් සේ පෙන්වන ලදී.

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී පරිණත වීමට නියමිත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වල වටිනාකම ජංගම වත්කම් ලෙස පෙන්වුම් කළ යුතුය.

(ආ) ප්‍රමිත අංක 7

ප්‍රමිතයේ 65 ඡේදය ප්‍රකාරව ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ඵලදායී ජීවිත කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය නොකිරීම හේතුවෙන් පිරිවැය රු.891,993 ක් වූ ජංගම නොවන වත්කම් රු.805,269 කින් හෙවත් සියයට 90 ක් පමණ ක්ෂය කර ඇතත් තව දුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පැවතුණි. ඒ අනුව ඇතිවූ ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය ප්‍රතිශෝධනය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

ජංගම නොවන වත්කම් සමාලෝචනය කිරීම සඳහා කමිටුවක් පත්කර තක්සේරු කල යුතු භාණ්ඩ හඳුනාගෙන එකී කමිටුවේ නිර්දේශ අනුව කටයුතු කර අඩුපාඩු මග හරවා ගැනීමට කටයුතු කරන බව දන්වමි.

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත වලට අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු.

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

| විගණන නිරීක්ෂණය | කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම | නිර්දේශය |
|--|---|--|
| ----- | ----- | ----- |
| (අ) 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර පොලී රු.15,577,583 ක් අඩුවෙන් ගිණුම් ගත කර තිබුණි. | අඩුවෙන් සටහන් වී ඇති මුදල නිවැරදි කිරීමට සටහන් කර ගන්නා ලදී. | වර්ෂයට අදාල පොලිය ගිණුම් ගත කල යුතුය. |
| (ආ) සමාගම ඇවර කිරීමේ ගිණුමෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් තුළ ආයෝජනය කර තිබූ ආයෝජන සඳහා ලැබුණු පොලිය හා ලැබිය යුතු පොලිය පිළිවෙලින් රු.1,450,707 ක් හා රු.428,491 ක් අරමුදලේ ආදායමක් හා ජංගම වත්කමක් ලෙස ගිණුම් ගත තිබුණි. | ඉදිරි වර්ෂයේ ගිණුම් සකස් කරන විට ඇවර කිරීමේ සටහන් අරමුදලේ ගිණුම් තුලින් නොපෙන්වීමට කටයුතු කරමි. | සමාගම් අරමුදලේ කටයුතු වලට අදාලව පමණක් ගිණුම්ගත කිරීම කළ යුතුය. |

- | | | |
|--|--|---|
| <p>(ඇ) භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර විකිණීමෙන් ලද අතිරික්තය රු.12,662,441 හා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් විකිණීමෙන් ලද අතිරික්තය රු.71,915,479 ප්‍රාග්ධන ලාභ වශයෙන් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ දක්වනු වෙනුවට මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශයේ පොළී ආදායම් ලෙස ගිණුම් ගත කර තිබුණි.</p> | <p>ප්‍රාග්ධන ලාභ වශයෙන් ගිණුම් ගත කිරීමට සටහන් කර ගන්නා ලදී.</p> | <p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත වලට අනුව කටයුතු කළ යුතුය.</p> |
| <p>(ඈ) සමාගම් ඇවර කිරීමේ ගිණුමෙන්, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් තුළ ආයෝජනය කර තිබූ රු.32,051,614 ක් අරමුදලේ ජංගම වත්කම් ශේෂය තුළද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර තුළ ආයෝජනය කර තිබූ රු.2,948,289 ක් ජංගම නොවන වත්කම් ශේෂය තුළද පෙන්වා තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් අරමුදලේ ජංගම හා ජංගම නොවන වත්කම් ශේෂ එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි.</p> | <p>ඇවර කිරීම් සම්බන්ධ ගනුදෙනු සමාගම් අරමුදලේ ගිණුම් තුළ නොපෙන්වීමටත් ඉදිරි වර්ෂයේ ඒ සඳහා වෙනම ගිණුමක් පවත්වා ගෙන යාමට කටයුතු කරමි.</p> | <p>සමාගම් අරමුදලේ කටයුතු වලට අදාළව පමණක් ගිණුම්ගත කිරීම කළ යුතුය.</p> |
| <p>(ඉ) සමාලෝචිත වසර අවසානයට අරමුදලින් ඉදිරියට කල ගෙවීම් රු.695,276 ක් හා උපවිත වියදම් රු.144,110 ක් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබුණි.</p> | <p>ප්‍රමාද දෝෂයක් හේතුවෙන් ඉදිරියට කළ ගෙවීම් රු.695,276 ක් අඩුවෙන් සටහන්ව ඇති අතර ගිණුම් සකසන අවස්ථාවේ නිශ්චිතවම හඳුනා ගත නොහැකි වීමෙන් උපවිත වියදම් රු.144,110 ක් අඩුවෙන්ද ගිණුම් ගත වී ඇත.</p> | <p>වර්ෂයට අදාළ වියදම් නිවැරදිව හඳුනා ගෙන ගිණුම් ගත කල යුතුය.</p> |
| <p>(ඊ) 2017 සහ 2018 වර්ෂ සඳහා විගණන ගාස්තු සඳහා කිසිදු වෙන් කිරීමක් සිදු කර නොතිබුණි.</p> | <p>පවත්නා වර්ෂය වෙනුවෙන්ද විගණන ගාස්තු වෙන් කිරීමට සටහන් කර ගන්නා ලදී.</p> | <p>ප්‍රමාණවත් පරිදි ගිණුම්වල වෙන් කිරීම් සිදු කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p> |

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) 2007 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා අයවීම් හිඟ හිට තිබූ වාර්ෂික වාර්තා ආදායම රු.1,316,400,000 ක් විය. මෙයින් වසර තුනට වැඩි ශේෂ

හිඟ ආදායම් අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතී.

අප්‍රමාදව හිඟ ආදායම් එකතු කර ගැනීමට විධිවිධාන යෙදිය යුතු අතර වාර්ෂික වාර්තා

රු.535,432,000 ක්ද, වසර එකක් තුනක් අතර ශේෂ රු.520,284,000 ක් හා වර්ෂ එකට අඩු ශේෂ රු.260,684,000 ක් විය.

ගොනු නොකරන සමාගම් සංඛ්‍යාව වර්ධනය වීම වලක්වා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.

(ආ) සමාගම් පනතේ 170 (i) වගන්තියට අනුව සමාලෝචිත වසරේ මූල්‍ය වාර්තා ලියාපදිංචි කළ යුතු සමාගම් සංඛ්‍යාව 6893 ක් වූ අතර එයින් සමාගම් 2110 ක් වර්ෂය තුළ මූල්‍ය වාර්තා ලියාපදිංචි කර තිබුණි. ඒ අනුව එයින් ලබාගෙන තිබූ මුළු ආදායම රු.4,220,000 ක් වූ අතර ඉන් සමාගම් අරමුදලට ලැබී තිබූ ආදායම රු.2,813,333 ක් විය. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ලියාපදිංචි සමාගම් 4783 ක් සඳහා ලැබිය යුතු ආදායම අරමුදලට අහිමි වී තිබුණි.

ලියාපදිංචි වී ඇති පොදු සමාගම් මූල්‍ය වාර්තා ගොනු කළ යුතු අතර එසේ ගොනු නොකරන ලද සමාගම් වලට අදාළව සහතික පිටපත් ඉල්ලුම් කරන අවස්ථාවලදී මූල්‍ය වාර්තා ගොනු නොකර ඇති වර්ෂයන්හි මූල්‍ය වාර්තා ගොනු කරන තෙක් ඒවා නිකුත් නොකරන බව දන්වමි. මූල්‍ය වාර්තා ගොනු කරන ලෙස දන්වා සමාගම් වලට හා එහි අධ්‍යක්ෂවරුන්ට ලිපි මඟින් දැන්වීම් නිරන්තරයෙන් සිදු කරන බවත් වැඩිදුරටත් දන්වා සිටිමි.

පනතේ නියමයන්ට අනුව ක්‍රියා කිරීමට සමාගම් දැනුවත් කර මූල්‍ය වාර්තා ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව

සති අන්තයේදී මහජන සේවාවන් සැපයීම් වෙනුවෙන් පැය 05 ක රාජකාරී වේලාවක් රාජකාරියේ නිරත වීම වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.12,574,280 ක් රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාගේ අනුමැතිය මත ගෙවා තිබුණි. එසේ වුවද ආයතන සංග්‍රහයේ විධිවිධාන වලින් බැහැරව කරන ගෙවීම් සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ හෝ ආයතන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ අනුමැතිය 2019 මැයි මාසය දක්වාම ලබා ගෙන නොතිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

479(4) වගන්තියට අනුව මෙම පනතේ කාර්යයන් ඉටු කිරීම සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්වරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයා විසින් විධිමත් අනුමැතියක් ලබාදී ඇත.

නිර්දේශය

පනතේ 479 (4) වගන්තිය යටතේ පනතේ කාර්යය ඉටු කිරීම සඳහා රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්වරයා විසින් දරන ලද වියදමක් පියවීම සඳහා අවශ්‍ය සියළු මුදල් ගෙවිය හැකි බව සඳහන් කර ඇති අතර මේ පනත යටතේ සාදන ලද නියෝගයකින් හෝ නියෝග යටතේ ගෙවිය යුතුව ඇත. ඒ අනුව එම නියෝග සඳහා භාණ්ඩාගාරයේ හෝ කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.657,019,777 අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.563,334,730 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.93,685,047 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කර ආයෝජන පොලිය එකතුව රු.56,653,142 කින් වර්ධනය වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 අනාර්ථික ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

| විගණන නිරීක්ෂණය ----- | කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම ----- | නිර්දේශය ----- |
|--|--|---|
| 2014 වර්ෂයේදී ආරම්භ කර අසාර්ථක වීම නිසා අත්හැර දමන ලද ව්‍යාපෘතියක් සඳහා වැයකළ රු.13,619,571 ක් නොනිමි වැඩ යටතේ ගිණුම් ගත කර තිබුණු අතර මෙම අනාර්ථික වියදමකට අදාළ මුදල අයකර ගැනීමට හෝ පොත්වලින් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. | මේ පිළිබඳව කටයුතු කරමින් සිටී. | මෙම ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් දරන ලද මුදල නිෂ්කාර්ය වියදමක් වන නිසාත් නැවතත් අලුතින් මේ සඳහා ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක වන බැවින් එය අයකර ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගත යුතුය. |

3.2 හඳුනාගත් පාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

| විගණන නිරීක්ෂණය ----- | කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම ----- | නිර්දේශය ----- |
|--|---|---|
| 2007 වර්ෂයේදී අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතියමත පාඩු ලබමින් සිටි පොදු සමාගමක රු.90,275,000 ක් ආයෝජනය කර තිබුණි. මෙම ආයෝජනයේ කිසිදු ප්‍රතිලාභයක් සමාගම් අරමුදලට ආයෝජිත දිනයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා ලැබී නොතිබුණි. තවද වෙළඳපළ වටිනාකමක් නොමැති මෙම කොටස් සඳහා මිලදී ගැනුම් වටිනාකම් ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ දක්වා තිබීම හේතුව නිසා මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි. | මේ සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනයක් සිදු කර වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස අල්ලස් හා දූෂණ චෝදනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාව වෙත 2019.08.16 දින ලිපියක් ඉදිරිපත් කර ඇත. | අරමුදලේ ආයෝජන වටිනාකමට අදාළ ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. |

3.3 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

2014 වර්ෂයේ සිට “සමාගම් මැදුර” ගොඩනැගිල්ලේ දෙවන හා තෙවන මහලේ කොටසක් රු.800,000 මාසික කුලියකට බදු දී තිබුණි. මෙම තක්සේරු වටිනාකම වර්ෂ 03 ක කාලයකට පමණක් වන බව දන්වා තිබුණි. එසේ වුවද වර්ෂ තුනක කාලයක් ඉක්මවා තිබුණද නැවත තක්සේරු කිරීමකින් තොරව බදු මුදල් අයකරමින් පවතී.

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව වෙත 2019 ජනවාරි 07 දින මෙම බදු දී ඇති මහල් 02 සඳහා මාසික කුලිය තක්සේරු කර ඒ සඳහා වාර්තාවක් ලබා දෙන ලෙස ඉල්ලා ඇත.

නිර්දේශය

ගිවිසුමේ සඳහන් කොන්දේසි වලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.

3.4 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

2007 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා ලියාපදිංචි කර ඇති මුළු සමාගම් 83,225 ක් අතරින්, 2018 වර්ෂයට අදාළ වාර්ෂික වාර්තාව ගොනුකල සමාගම් සංඛ්‍යාව 18,054 ක් වූ අතර, වාර්ෂික වාර්තා හිඟහිටි සමාගම් ගණන 65,171 ක් විය. 2007 වර්ෂයේදී වාර්ෂික වාර්තා ගොනු කිරීම පැහැර හැර ඇති සමාගම් සංඛ්‍යාව 15,450 ක් වූ අතර එය අඛණ්ඩව සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි.

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

පරිගණක පද්ධතිය හඳුන්වා දුන් පසු නිවැරදිව හිඟ වාර්ෂික වාර්තා ආදායම හඳුනා ගැනීමටත් හිඟ ආදායම් ඇති නොවන අයුරින් අදාළ වර්ෂය තුළම වාර්ෂික වාර්තා ගොනු කිරීමටත් කටයුතු කරමි.

නිර්දේශය

වාර්ෂික වාර්තා සඳහා ලැබිය යුතු හිඟ ආදායම අයකර ගැනීමටත් අදාළ වසරට අනුව නිවැරදිව වාර්ෂික වාර්තා ගොනු කිරීමටත් කටයුතු කළ යුතුය.

3.5 නිෂ්කාර්ය හෝ උභන උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

වටිනාකම රු.4,526,952 ක් වූ තාක්ෂණ හා ඉලෙක්ට්‍රොනික උපකරණ තොගයක් සමාලෝචිත වසරේ මිලදී ගෙන විගණිත දින (2019.06.20) දක්වාම ප්‍රයෝජනයට නොගෙන නිශ්ක්‍රීය වත්කම් ලෙස ගබඩාවේ රඳවා ගෙන තිබුණි.

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

2018 වසර අවසන් වීමට මත්තෙන් බුද්ධිමය දේපළ කාර්යාලය මෙම ගොඩනැගිල්ලෙන් ඉවත් වන බව හා ඒ අනුව මහල් 5 ම සම්බන්ධ වන සේ මෙම

නිර්දේශය

අවශ්‍යතාවයට අනුව සැලසුම් කර ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සිදු කළ යුතුය.

තොරතුරු භෞතික උපකරණ සම්පාදනය කල නමුත් බුද්ධිමය දේපළ කාර්යාලය ඉවත් වූ වහාම එම මහල් දෙක සමගින් එම උපකරණ භාවිත කරන බව දක්වා ඇත.

3.6 ව්‍යාපෘති හෝ ප්‍රාග්ධන වැඩ ප්‍රමාදයන්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

 2017 වර්ෂයේ පරිගණක ගත කිරීමේ මෘදුකාංගයක් ස්ථාපිත කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට එකඟ වූ රු.මිලියන 57 ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියරට හා සමාලෝචන හා අධීක්ෂණ කමිටු සාමාජිකයින්ට පිළිවෙලින් රු.1,520,000 ක් හා රු.2,098,500 ක් ගෙවා තිබුණි. එසේ වුවද කොන්ත්‍රාත්තුව ආරම්භ කර මාස 25 ක් ගතවී තිබුණද, ව්‍යාපෘතිය අවසන්වී නොතිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

 eROC ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකාවේ රජයේ ආයතනයක ක්‍රියාත්මක වන එකම සම්පූර්ණ මාර්ගගත ව්‍යාපෘතියකි. මෙහිදී අනෙකුත් රජයේ ආයතන වල මාර්ගගත ක්‍රමයන් මෙන් නොව එක්වර සේවා ලාභියා හා දෙපාර්තමේන්තුව මාර්ගගත ක්‍රමයට යොමු වන අතර කිසිදු manual ලේඛණයක් හුවමාරු නොවේ. මෙවැනි සංකීර්ණ ව්‍යාපෘතියක් දෙපාර්තමේන්තුවට මෙන්ම කොන්ත්‍රාත්කරුටද නව ක්‍රම වේදයක් වන අතර දෙපාර්තමේන්තුවේ අවශ්‍යතාවයට ගැලපෙන අයුරින් මහජනතාවට එලදායි හා කාර්යක්ෂමව සේවාවක් ලබා දිය යුතුය . මෙම ව්‍යාපෘතියේ සංකීර්ණ භාවය හේතුවෙන් ගිවිසුම් කාලයටත් වඩා අවුරුදු 1 ½ක් පමණ ව්‍යාපෘතිය දීර්ඝ කිරීමට සිදු විය.

නිර්දේශය

 ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සිදු කිරීමේදී ව්‍යාපෘතිය සඳහා ගතවන කාලය නිවැරදිව ගණනය කළ යුතුය.